

ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562¹

ปนัดดา เรืองเทพ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด และหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และเพื่อหาข้อเสนอแนะต่อการแก้ไข ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562

การสร้างรายได้ให้กับรัฐ หรือหลักการหารายได้ เป็นวัตถุประสงค์และบ่อเกิดของภาษีอากรตั้งแต่ยุคที่การคลังมหาชนถือกำเนิดขึ้นในสังคมมนุษย์ โดยรัฐบาลในฐานะผู้ปฏิบัติการกิจของรัฐให้ดูแล มีความจำเป็นต้องหารายได้ให้มีจำนวนเพียงพอเหมาะสม เพื่อนำมาใช้จ่ายในราชการแผ่นดิน นอกจากภาษีอากร มีขึ้นเพื่อการสร้างรายได้ให้กับรัฐแล้ว การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ด้วยการจัดเก็บภาษีอากรยังเป็น วัตถุประสงค์สำคัญอีกประการหนึ่งของภาษีอากร เนื่องจากรัฐยังมีหน้าที่สร้างเสริมและรักษาความเป็น ธรรมในสังคมควบคู่ไปด้วย ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการกำหนดและการจัดเก็บภาษีอากรต้องพิจารณาถึง ความเสมอภาคในการจัดเก็บและการเสียภาษี หรือภาษีอากรต้องสร้างความเป็นธรรมในหมู่ประชาชน ดังนั้น การจัดเก็บภาษีอากรต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักความสามารถและความเท่าเทียมกันของบุคคล โดย ความสามารถของบุคคลอาจวัดได้จาก รายได้ ความมั่งมี และการบริโภค การกิจอีกประการหนึ่งของรัฐบาล คือการทำให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมเกิดการขยายตัวและมีการพัฒนา ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องใช้การจัดเก็บ ภาษีอากรและกฎหมายภาษีอากร เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนองภารกิจข้างต้น ตัวอย่างเช่น การกำหนดภาษี การลดอัตรา หรือยกเว้นภาษี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการบริโภคของภาคเอกชน เป็นต้น³ รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สมณะเศรษฐกุล และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร จิตต์จรัสเกียรติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิทิตอนันต์.

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³กฤษรัตน์ ศรีสว่าง, **หลักวิชากฎหมายภาษีอากร** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2562), หน้า 20.

โดยจัดระบบภาษี หรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมถึงการกำหนดสัดส่วนเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล ที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 นอกจากนี้ นโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนหนึ่งก็ต้องการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นเอง⁴

การจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทยในปัจจุบันสามารถแบ่งแยกตามลักษณะของการจัดเก็บออกได้เป็น 2 ประการ คือ ประการแรก การจัดเก็บภาษีโดยส่วนราชการส่วนกลาง ประการที่สองการจัดเก็บภาษีโดยราชการส่วนท้องถิ่น การจัดเก็บภาษีโดยราชการส่วนกลาง มีลักษณะเป็นการเก็บรวมเข้าสู่ส่วนกลาง เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามประมวลรัษฎากร การจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต เป็นต้น และเมื่อดำเนินการจัดเก็บแล้ว รัฐบาลไม่มีอำนาจนำเงินมาใช้โดยลำพังตนเอง รัฐบาลจะต้องนำเงินส่งคืนคลังเข้าสู่กระทรวงการคลัง และกระทรวงการคลังจะดำเนินการจัดสรรเงินเพื่อมาใช้จ่ายเป็นงบประมาณแผ่นดิน ต่อไป⁵

ส่วนกรณีการจัดเก็บภาษีโดยราชการส่วนท้องถิ่น เมื่อส่วนราชการดำเนินการจัดเก็บภาษีจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว เงินภาษีนั่นจะตกเป็นรายได้ของท้องถิ่นเองที่จะนำเงินไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆ ให้มีความเจริญ โดยไม่ต้องอาศัยงบประมาณแผ่นดินจากราชการส่วนกลางเพียงอย่างเดียว นำมาซึ่งความมีเสถียรภาพและความคล่องตัวในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และภาษีป้าย เป็นต้น⁶ ปัจจุบันรัฐบาลได้มีการผลักดันให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ซึ่งบัญญัติขึ้นมาเพื่อใช้บังคับแทนกฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน และกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งบังคับใช้มาเป็นเวลานานแล้ว⁷

จากข้อเท็จจริง ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ซึ่งมีอยู่หลายประการ ดังนี้

ปัญหาประการแรกคือ ปัญหาการกำหนดคุณสมบัติของพนักงานสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 มาตรา 11 บัญญัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสำรวจ เพื่อทำหน้าที่ในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง⁸ โดยแต่งตั้งจากผู้อำนวยการกองช่างหรือหัวหน้าส่วนโยธาและเจ้าหน้าที่จัดเก็บ เป็นพนักงานสำรวจ ตามหนังสือ

⁴สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล,สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานวิเคราะห์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ฉบับที่ 13/2564, หน้า 4.

⁵สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, เรื่องเดิม, หน้า 5.

⁶พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542, มาตรา 28.

⁷พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562.

⁸พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562, มาตรา 11.

ชักซ้อมขั้นตอนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประจำปี พ.ศ.2567⁹ ซึ่งพนักงานสำรวจมีหน้าที่และอำนาจสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับประเภท จำนวน ขนาด ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และรายละเอียดอื่นที่จำเป็นแก่การประเมินภาษี¹⁰ คำสั่งแต่งตั้งพนักงานสำรวจไม่จำเป็นต้องทำทุกปี เว้นแต่บุคคลที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงาน หรือต้องการแต่งตั้งบุคคลอื่นเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่แทน กรณีแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นพนักงานสำรวจให้ทำคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสำรวจแยกต่างหาก¹¹ในการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พนักงานสำรวจมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้องในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น หรือพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการได้¹² เมื่อพนักงานสำรวจได้ดำเนินการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยแสดงประเภท จำนวน ขนาดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และรายละเอียดอื่นที่จำเป็นแก่การประเมินภาษี และประกาศบัญชีดังกล่าว ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน¹³

จากการศึกษาพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 พบว่ายังไม่มีกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และความรู้พื้นฐานของพนักงานสำรวจเอาไว้ มีเพียงหนังสือกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ชักซ้อมขั้นตอนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำปี พ.ศ.2567 ที่กำหนดให้พนักงานสำรวจควรแต่งตั้งจากผู้อำนวยการกองช่างหรือหัวหน้าส่วน โยธาหรือเจ้าหน้าที่จัดเก็บหรือบุคคลภายนอก แต่ในทางปฏิบัติพนักงานสำรวจมักถูกแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกเพื่อเข้ามาปฏิบัติงานสำรวจ ซึ่งไม่ค่อยมีประสิทธิภาพในการทำงานด้านการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และหากบุคคลภายนอกดังกล่าวไม่ได้อยู่อาศัยในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องปฏิบัติงาน รวมถึงไม่มีความรู้พื้นฐานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องอาศัยการตีความเมื่อต้องปฏิบัติงานด้านการสำรวจ จึงเป็นปัญหาที่ทำให้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถทำการสำรวจได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี รุ่งไพสิน บุญหล้า นิยามว่า ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

⁹กระทรวงมหาดไทย.“หนังสือที่ มท 0808.3/ว 12672, เรื่อง ชักซ้อมขั้นตอนการ จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประจำปี พ.ศ.2567,” 27 ธันวาคม 2566.

¹⁰พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562, มาตรา 28.

¹¹กระทรวงมหาดไทย, เรื่องเดิม.

¹²พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562, มาตรา 29.

¹³กระทรวงมหาดไทย, เรื่องเดิม.

(1) ด้านความถูกต้องครบถ้วน หมายถึง การจัดเก็บภาษีโดยเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

(2) ด้านความคุ้มค่าของค่าใช้จ่าย/ต้นทุน หมายถึง การจัดเก็บภาษีโดยค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ มีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี สามารถบริหารเวลาที่ใช้ไปในการจัดเก็บภาษีได้อย่างเหมาะสม

(3) ด้านการจัดเก็บได้ตามเป้าหมาย หมายถึง การจัดเก็บภาษีโดยจัดเก็บภาษีได้ตามงบประมาณการที่ตั้งไว้ รายได้ที่จัดเก็บภาษีที่ได้รับมากกว่าค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ มีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีแต่ละประเภทลดน้อยลง

(4) ด้านการตรวจสอบและติดตาม หมายถึง การจัดเก็บภาษีโดยมีการจัดทำทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี ปรับปรุงข้อมูลเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีการจัดทำหนังสือเตือนผู้ค้างชำระภาษี มีการตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินกับทะเบียนคุมผู้ชำระภาษีและมีการรายงานผลการจัดเก็บภาษีต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี หมายถึง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ครบถ้วน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ครบถ้วนตามหนังสือแจ้งประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด การตรวจสอบติดตามเร่งรัดภาษีที่ค้างชำระสม่ำเสมอ รวมถึงความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายกับงบประมาณ ซึ่งทำให้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีประสิทธิภาพ¹⁴

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ Texas Tax Code Sec.22.07 และ Texas Tax Code Sec. 1151.160 ตลอดจนศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของประเทศไทย เช่น พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กฎหมายของไทยยังไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และความรู้พื้นฐานของพนักงานสำรวจเอาไว้และหากไม่ใช่คนในพื้นที่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องปฏิบัติงาน รวมถึงไม่มีความรู้พื้นฐานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องอาศัยการตีความเมื่อต้องปฏิบัติงานด้านการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จึงเกิดปัญหาต่อการปฏิบัติงานด้านการสำรวจ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถทำการสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นแก่การประเมินภาษีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศ ของมลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนถึงการดำเนินการสำรวจทรัพย์สิน

ตาม **Texas Tax Code Sec. 22.07** โดย มาตรา 22.07 การตรวจสอบทรัพย์สิน มีการดำเนินการสำรวจทรัพย์สิน ดังนี้

ผู้ประเมินที่ได้รับอนุญาตอาจเข้าไปสำรวจในสถานที่ของธุรกิจ การค้า หรืออาชีพ และตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อพิจารณาการมีอยู่และมูลค่าตลาดของทรัพย์สินเพื่อการสร้างรายได้และมีสถานที่ตั้งที่ต้องเสียภาษีในเขตนั้น

การตรวจสอบภายใต้มาตรานี้ต้องดำเนินการในระหว่างเวลาทำการปกติหรือในเวลาที่คุณประเมินและผู้ควบคุมสถานที่ตกลงร่วมกัน¹⁵

คุณสมบัติและประสบการณ์พื้นฐานของพนักงานประเมินซึ่งปฏิบัติงานด้านการสำรวจข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตาม **Texas Tax Code Sec. 1151.160** ในมาตรา 1151.160 กล่าวคือ

1) บุคคลที่ลงทะเบียนเป็นผู้ประเมินจะต้องได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินมืออาชีพที่ลงทะเบียนแล้วไม่เกิน 5 ปี ของวันที่ลงทะเบียนครั้งแรก และบุคคลนั้นจะต้องได้รับการรับรองโดย :

- (1) ปฏิบัติตามข้อกำหนดของคณะกรรมการสำเร็จแล้ว หรือ
- (2) บุคคลนั้นได้รับการรับรองหรือได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประเมินโดย

คณะกรรมการการออกใบอนุญาตรับรองผู้ประเมินของเท็กซัส โดยผ่านการสอบ

2) บุคคลที่ลงทะเบียนเป็นผู้ประเมินจะต้องได้รับการรับรองเป็นผู้ประเมินที่ลงทะเบียนแล้วในเท็กซัสไม่เกิน 5 ปีของวันที่ลงทะเบียนครั้งแรกของบุคคลนั้น¹⁶

ทำให้มั่นใจได้ว่าพนักงานประเมินเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการนั้น มีคุณสมบัติและคุณภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้สำเร็จ เป็นประโยชน์แก่การประเมินภาษี เพื่อจัดเก็บภาษีให้แก่องค์กร

ดังนั้น ประเทศไทยควรนำแบบอย่างของมลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติและประสบการณ์พื้นฐานของพนักงานประเมินในการลงพื้นที่สำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มาปรับใช้กับการกำหนดคุณสมบัติของพนักงานสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และในการแต่งตั้งพนักงานสำรวจ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ควรแต่งตั้งพนักงานสำรวจซึ่งมาจากตำแหน่ง นายช่างสำรวจ เพราะเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสำรวจ ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

¹⁴ นูริชา มาหิละ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนราธิวาส,” (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2566), หน้า 11-13.

¹⁵ [Online]. Available URL: <https://statutes.capitol.texas.gov/Docs/TX/htm/TX.22.htm>, 26 มิถุนายน 2567.

¹⁶ [Online]. Available URL: <https://statutes.capitol.texas.gov/Docs/OC/htm/OC.1151.htm>, 26 มิถุนายน 2567.

ควรบัญญัติกฎหมาย เรื่อง คุณสมบัติของพนักงานสำรวจ จึงจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเจ้าพนักงานสำรวจที่มีความรู้เกี่ยวกับการสำรวจอย่างแท้จริง และเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากคนในเขตพื้นที่ที่เจ้าพนักงานสำรวจอาศัยอยู่อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สำหรับใช้ในการประเมินภาษีต่อไป

ปัญหาประการที่สองคือ ปัญหาการมีส่วนได้เสียของพนักงานประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานประเมิน เพื่อทำหน้าที่ประเมินภาษี¹⁷ โดยแต่งตั้งจากปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการกองคลัง เป็นพนักงานประเมินตามหนังสือชักชวนขึ้นตอนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประจำปี พ.ศ.2567¹⁸ เมื่อพนักงานประเมิน ทำการประเมินภาษี และได้แจ้งประเมินภาษีไปยังเจ้าของทรัพย์สิน คำสั่งแจ้งประเมินภาษีดังกล่าวถือเป็นคำสั่งทางปกครอง เพราะเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อสั่งให้เจ้าของทรัพย์สินชำระภาษี เมื่อพนักงานประเมินทำการประเมินภาษี จึงเป็นการสั่งการอันมีผลกระทบต่อหน้าที่ของเจ้าของทรัพย์สิน ซึ่งพนักงานประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอาจจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่มีคำสั่งแจ้งประเมินภาษี ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539¹⁹ เนื่องจากทรัพย์สินดังกล่าวอาจเป็นของกลุ่มนั้น กลุ่มรส ญาติ ของพนักงานประเมิน หรือพนักงานประเมินเป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้พิทักษ์ หรือผู้แทน หรือตัวแทน เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ เป็นนายจ้าง หรือกรณีอื่นของเจ้าของทรัพย์สินที่ได้รับการแจ้งประเมินภาษี จะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่การประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539²⁰

พนักงานประเมินจะทำหน้าที่ประเมินภาษี และเมื่อพนักงานประเมินได้แจ้งประเมินภาษีไปยังเจ้าของทรัพย์สิน คำสั่งแจ้งประเมินภาษีดังกล่าว ถือเป็น คำสั่งทางปกครอง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร เกี่ยวกับพนักงานประเมิน ควรปฏิบัติตามหลักการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น คือ หลักการตรวจสอบได้ หลักผลประโยชน์ และ หลักการไม่บิดเบือน

หลักความเป็นธรรมและประสิทธิภาพพระยาว การบัญญัติกฎหมายภาษีท้องถิ่นการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นจำต้องมีความเป็นธรรมให้แก่ผู้เสียภาษี โดยยึดหลักผลประโยชน์ เชื่อมโยงกัน อีกทั้ง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีข้อนี้ รัฐบาลท้องถิ่นควรจะคำนึงการบัญญัติภาษี การกำหนดฐานภาษี การกำหนดอัตรา

¹⁷พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562, มาตรา 11.

¹⁸กระทรวงมหาดไทย, เรื่องเดิม.

¹⁹พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539, มาตรา 5.

²⁰พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539, มาตรา 13.

ภาษี วิธีการที่จะนำมาใช้ในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบ และปรับปรุงอยู่เสมอ

หลักความน่าเชื่อถือและเสถียรภาพของฐานภาษี เสถียรภาพของฐานภาษีนั่นสิ่งใดที่จะนำมากำหนดเป็นฐานภาษีได้นั้นต้องมีเสถียรภาพเพียงพอที่จะกำหนดให้เป็นฐานภาษีนั่นได้ และ

หลักการบริหารไม่สลับซับซ้อน การบริหารการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นต้องมีความชัดเจน มีระบบที่ไม่สลับซับซ้อนและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เสียภาษีได้²¹

จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ยังไม่สอดคล้องตามหลักการบริหารภาษี ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 พบว่ายังไม่มียกเว้นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างใดที่กำหนด เรื่องการมีส่วนได้เสียของพนักงานประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไว้

นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษา พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 5 ได้กำหนดนิยาม เจ้าหน้าที่ หมายความว่า บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ในการพิจารณาตัวเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ทรงอำนาจ หรือ เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจ จะต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 คือ

- 1) เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองต้องมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น
- 2) เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองต้องไม่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น

ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ได้กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีลักษณะไม่เป็นกลางทำการพิจารณาทางปกครองไว้ 2 กรณี คือ

1) เจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคู่กรณี เป็นคู่กรณีเอง เป็นคู่หมั้น หรือคู่สมรสของคู่กรณี เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทน หรือตัวแทนของคู่กรณี เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี หรือ

2) เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมอื่นที่ชวนให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่าไม่เป็นกลาง
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 มาตรา 16 ได้วางหลักเกี่ยวกับลักษณะของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีส่วนได้เสียโดยพิจารณาจากพฤติกรรมทั่วไป ซึ่งแม้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนั้นจะไม่มี ความสัมพันธ์ในเชิงส่วนตัวกับคู่กรณีก็ตาม แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีเหตุอันอันมีสภาพร้ายแรงที่

²¹ รัชรัฐ ลีลากิจทรัพย์, “ปัญหาการจัดเก็บภาษีโดยแยกตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินและการกำหนดยกเว้นมูลค่าฐานภาษี,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์), มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 2564, หน้า 46-49.

ชวนให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าอาจกระทำการทางปกครองด้วยความไม่เป็นกลางแล้ว ก็มีให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองนั้นทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องดังกล่าว สำหรับกรณีเหตุอื่นที่ถือว่าเป็นพฤติการณ์ซึ่งมีสภาพร้ายแรงที่ชวนให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัย²²

ดังนั้น พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ควรบัญญัติเรื่องการมีส่วนได้เสียของพนักงานประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้มีความชัดเจน คือพนักงานประเมินภาษี จะประเมินภาษีไม่ได้ หากเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับทรัพย์สินที่มีการประเมิน หรือมีพฤติการณ์ที่จะทำให้การประเมินทรัพย์สินเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความเป็นกลาง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการการประเมินภาษี ต่อไป

ปัญหาประการสุดท้าย คือ **ปัญหาหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย** โดยการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม หมายถึง การใช้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามความหมายของคำว่า “ประกอบเกษตร” ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภค จำหน่าย หรือใช้งานในฟาร์ม (แต่ไม่รวมถึงการทำประมงและการทอดผ้า) รวมถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ต่อเนื่องที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมนั้นด้วย ทั้งนี้ พื้นที่ต่อเนื่องต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม แต่ไม่รวมถึงกรณีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตามข้อ 2 ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม²³ ซึ่งประกาศดังกล่าวได้กำหนดการใช้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามความหมายของคำว่า “ประกอบเกษตร” ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และชนิดของพืชตามบัญชี แนบท้าย ก เพียง 57 ชนิดเท่านั้น²⁴ จึงจะถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม และหากมีการประกอบเกษตรโดยปลูกพืชชนิดอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องตีความโดยเทียบเคียงจากชนิดพืชที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงที่สุดที่ได้กำหนดไว้

²²ปัญญา จันสกุล, “ผลของคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ที่มีเหตุบกพร่องในอำนาจ: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเยอรมัน ฝรั่งเศส และไทย,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2550), หน้า 30-54.

²³“ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม,”ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 126 ง (29 พฤษภาคม 2563): 20.

²⁴“ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2),”ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนพิเศษ 55 ง (10 มีนาคม 2566): 28.

จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ในปัจจุบัน ได้แก่ ภาวะโลกร้อน โดยเกิดจากการที่อุณหภูมิเฉลี่ยของอากาศบนโลกสูงขึ้น เป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นผลมาจากกิจกรรมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ที่ทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งก๊าซเรือนกระจก เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ปัญหาโลกร้อนมีสาเหตุสำคัญมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประชาคมโลกจึงให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพิ่มขึ้น และได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไข โดยมีการจัดตั้งกลไกหลักภายใต้กรอบสหประชาชาติขึ้น 2 กลไก คือ กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพิธีสารเกียวโต รวมทั้งความตกลงปารีส โดยประเทศต่างๆ ตั้งเป้าหมายที่จะรักษาการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส และพยายามรักษาการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้น้อยลงไปอีกจนถึงต่ำกว่า 1.5 องศาเซลเซียส²⁵

ประเทศต่างๆ ได้ตั้งเป้าการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ ประเทศไทยยังได้กำหนดเป้าหมายระยะกลางในความเป็นกลางทางคาร์บอน องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก เป็นองค์การมหาชน ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยวิเคราะห์ กลั่นกรอง และรับรองโครงการตลาดคาร์บอน จึงถูกตั้งขึ้นเพื่อทำการซื้อขายและแลกเปลี่ยนคาร์บอน²⁶

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีพันธกิจในการสงวน อนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเช่น กรมป่าไม้ ซึ่งมีวิสัยทัศน์ เป็นหน่วยงานที่มุ่งมั่นรักษาป่า ส่งเสริมไม้มีค่า ป่าชุมชน คนอยู่กับป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อความสุขของคนไทย และมีพันธกิจ คือ

- 1) ป้องกัน และรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้คงอยู่
 - 2) เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ให้อุดมสมบูรณ์
- ตอบสนองความต้องการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- 3) บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วม
 - 4) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน

²⁵กระทรวงพลังงาน,สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน,ลดโลกร้อนด้วยตัวเรา

,[Online].AvailableURL:https://www.eppo.go.th/images/Information_service/Publication/Knowledge/green%20the%20earth.pdf, 26 มิถุนายน 2567.

²⁶วิจารย์ สิมาฉายา,คาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) คืออะไร [Online].Available URL: https://tei.or.th/th/article_detail.php?bid=129, 2 มิถุนายน 2567.

5) วิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้

6) พัฒนาความสามารถเชิงรุกขององค์กร ทั้งระบบ กลไก ข้อมูลสารสนเทศ และปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัย ให้เหมาะกับภาวะการณ์ปัจจุบัน

โดยกรมป่าไม้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างต่อเนื่องและคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ที่ระบุให้มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นร้อยละ 55 ของพื้นที่ประเทศตลอดจนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าทั่วประเทศเพื่อสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว สำนักส่งเสริมการปลูกป่าเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว โดยปัจจุบันได้ดำเนินโครงการความร่วมมือการฟื้นฟูระบบนิเวศ ระหว่าง หน่วยงานภายนอกกับกรมป่าไม้ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และให้การบริการภาคส่วนที่มีความประสงค์ร่วมดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้²⁷

ดังนั้น ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ตามข้อ 2 วรรคหนึ่ง ควรมีการกำหนดเพิ่มเติมเรื่องการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ให้ความหมายรวมถึง การใช้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามความหมายของคำว่า “ประกอบเกษตรกรรม” ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ไม้ของหน่วยงานรัฐ เช่น บัญชีต้นไม้ ตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2535 โดยรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและของเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าดังกล่าว อีกทั้ง เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีงานทำและผลิตไม้เพื่อเป็นสินค้า ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ทำไม้ให้มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่ทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับการปลูกสร้างสวนป่า

ดังนั้นแล้ว เพื่อให้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความโปร่งใส ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหา ดังต่อไปนี้

1.ปัญหาการกำหนดคุณสมบัติของพนักงานสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผู้ศึกษาเห็นว่าการลงพื้นที่สำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นขั้นตอนสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงการใช้ประโยชน์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ในการประเมินภาษี ดังนั้น คุณสมบัติและความพร้อมของพนักงานสำรวจ จึงมีความสำคัญมากต่อการปฏิบัติงานด้านการสำรวจข้อมูล

²⁷ กรมป่าไม้, สำนักส่งเสริมการปลูกป่า, ส่วนภาคีเครือข่ายฟื้นฟูพื้นที่สีเขียว, คู่มือปฏิบัติงานโครงการความร่วมมือการฟื้นฟูระบบนิเวศระหว่างหน่วยงานภายนอกกับกรมป่าไม้, 2565[Online]. Available URL: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/คู่มือปฏิบัติ-โครงการความร่วมมือฯ-1-.pdf, 1 สิงหาคม 2567.

เกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จึงสมควรยกเลิกความใน มาตรา 11 ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ให้ยกเลิกความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 11 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานสำรวจ พนักงานประเมิน และ พนักงานเก็บภาษี เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตามวรรคหนึ่ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

เจ้าพนักงานสำรวจ ต้องผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี และเจ้าพนักงานสำรวจต้องเป็นบุคคลที่อาศัยในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น”

2.ปัญหาการมีส่วนได้เสียของพนักงานประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผู้ศึกษาเห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ยังไม่มีการบัญญัติเรื่องการมีส่วนได้เสียของพนักงานประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไว้ ดังนั้น จึงสมควรบัญญัติให้พนักงานประเมินภาษี จะประเมินภาษี ไม่ได้ หากเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับทรัพย์สินที่มีการประเมิน หรือมีพฤติการณ์ที่จะทำให้การประเมินทรัพย์สินเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความเป็นกลาง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการการประเมินภาษี ต่อไป โดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา 11/1

ข้อเสนอแนะ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา 11/1 แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562

“มาตรา 11/1 พนักงานประเมินภาษี จะประเมินภาษีไม่ได้ หากเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับทรัพย์สินที่มีการประเมิน หรือมีพฤติการณ์ที่จะทำให้การประเมินทรัพย์สินเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความเป็นกลาง”

3.ปัญหาหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย ผู้ศึกษาเห็นว่า ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ตามข้อ 2 วรรคหนึ่ง ยังไม่ครอบคลุมถึงการใช้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบเกษตรกรรม ควรมีการกำหนดเพิ่มเติมเรื่องการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ให้หมายความรวมถึง การใช้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามความหมายของคำว่า “ประกอบเกษตรกรรม” ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ไม้ของหน่วยงานรัฐ จึงสมควรยกเลิกความ ดังนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ 2 วรรค 2 แห่งประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึง การใช้ที่ดินหรือ
สิ่งปลูกสร้างเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบเกษตรกรรม และที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อวัตถุประสงค์ใน
การอนุรักษ์หรือคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ไม้ของหน่วยงานรัฐ และรวมถึง
ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ต่อเนื่องที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมนั้นด้วย”

เอกสารอ้างอิง

กฤษรัตน์ ศรีสว่าง, **หลักวิชากฎหมายภาษีอากร** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2562),
หน้า 20.

ธนัญฐ์ ดีลาภกิจทรัพย์, **“ปัญหาการจัดเก็บภาษีโดยแยกตามประเภทการใช้ประโยชน์ในที่ดินและการกำหนด
ยกเว้นมูลค่าฐานภาษี,”** (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์), มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต 2564, หน้า 46-49.

นุริชา มาหิละ, **“ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครราชสีมา,”** (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2566), หน้า 11-13.

ปัญญา จันสกุล , **“ผลของคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ที่มีเหตุบกพร่องในอำนาจ : ศึกษา
เปรียบเทียบกฎหมายเยอรมัน ฝรั่งเศส และไทย,”** (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต, 2550), หน้า 30-54.

วิจารณ์ สิมานาชา, **คาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) คืออะไร** [Online]. Available URL:

https://tei.or.th/article_detail.php?bid=129, 2 มิถุนายน 2567.

กรมป่าไม้, **สำนักส่งเสริมการปลูกป่า, ส่วนภาคีเครือข่ายฟื้นฟูพื้นที่สีเขียว, คู่มือปฏิบัติงานโครงการความ
ร่วมมือการฟื้นฟูระบบนิเวศระหว่างหน่วยงานภายนอกกับกรมป่าไม้, 2565**[Online]. Available
URL: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/คู่มือปฏิบัติ-โครงการความร่วมมือฯ-.pdf, 1 สิงหาคม
2567.

กระทรวงพลังงาน, **สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, ลดโลกร้อนด้วยตัวเรา,**

[Online]. Available URL: [https://www.eppo.go.th/images/Information_
service/Publication/Knowledge/green%20the%20earth.pdf](https://www.eppo.go.th/images/Information_service/Publication/Knowledge/green%20the%20earth.pdf), 26 มิถุนายน 2567.

สำนักงานประมาณของรัฐบาล, **สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รายงานวิเคราะห์รายได้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น, ฉบับที่ 13/2564, หน้า 4.**

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542,
มาตรา 28.

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.

กระทรวงมหาดไทย, **“หนังสือที่ มท 0808.3/ว 12672, เรื่อง ชักซ้อมขั้นตอนการ จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่ง
ปลูกสร้าง ประจำปีพ.ศ. 2567,”** 27 ธันวาคม 2566.

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539.

“ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบ
เกษตรกรรม,”ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 126 ง (29 พฤษภาคม 2563): 20.

“ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบ
เกษตรกรรม (ฉบับที่ 2),”ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนพิเศษ 55 ง (10 มีนาคม 2566): 28.

[Online].AvailablURL:<https://statutes.capitol.texas.gov/Docs/TX/htm/TX.22.htm>, 26 มิถุนายน 2567.

[Online].AvailablURL:<https://statutes.capitol.texas.gov/Docs/OC/htm/OC.1151.htm>, 26 มิถุนายน 2567.